

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Inserati:

Exostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Trst.

„Oesterreichische Rundschau“ priobčuje v svoji 20. številki izpod peresa dr. Valt. Bardasa članek z naslovom: Trst, njegovo pristanišče in promet. Bistvena njegova vsebina obsega to-le:

Vsaka država se mora truditi, da povspešuje izvoz svojega blaga in si zagotovi čim največji pomen v svetovnem prometu. V tem oziru igra največjo vlogo morje. — Naša državna polovica ima edino večje pristanišče v Trstu. Že Karol VI. je izprevidel važnost tega mesta. Dne 18. sušca 1719 mu je dal pravico svobodnega pristanišča. Marija Terezija je mnogo žrtvovala zanj. Takozvana stara luka je še večinoma iz njenih časov.

Zlasti se je povzdignil Trst, ko je dne 15. okt. 1857 stekla južna železnica. Leta 1867. se je jela graditi nova luka, ki je bila dokončana leta 1885. za 30 milijonov kron. Nova železnica, ki bo vezala severne avstrijske in južnonemške dežele najbližje z morjem, bo brezdvorne odcepila Trst. Zato je treba novih naprav, ki bodo stale 90 milijonov kron.

Dozdaj je Trst zelo zaostal za drugimi pristanišči v svojem razvoju, da si morská pot za izvoz iz Trsta 3000 morskih milj krajša od poti iz severnih pristanišč. Promet v Trstu je večinoma samo prehodni. Sam na sebi je precej napredoval.

Leta 1860. so imele v Trst došle ladje 717.296 ton, l. 1903. pa že 2.725.243. Vrednost blaga, ki se je uvozilo ali izvozilo preko Trsta je znašala l. 1860. 514.489.738 kron, l. 1903. pa 1.516.233.838. Neprimerno bolj so pa napredovali Hamburg, Bremen, Marseille, Genua, Benetke in celo Reka. Leta 1860.—1869. je šlo vsega prometa, kar ga je bilo v pristaniščih imenovanih mest 115% preko Trsta, leta 1890.—1899. pa samo 61%. Pomen Trsta je padel skoraj za polovico; dvignil se je na njegov račun zlasti Hamburg, deloma tudi Reka.

Vzroki, zakaj je Hamburg Trst tako odrinil je njegova lega. Hamburg veče velika, plovna reka s svojim ozadjem, Trst je po gorovju ločen od njega. Vrh tega so v Nemčiji politiške razmere mnogo ugodnejše, nego v Avstriji. A več bi se bilo vendar le dalo storiti za Trst, ko bi se bil njegov pomen bolj vpošteval. Ta pomen je prezirala državna trgovska politika in za Trst so se tudi premalo brigali bogatejši sloji v državi. Koliko je n. pr. že to škodovalo, da se ni izseljevanje iz Avstrije v Ameriko gojilo preko Trsta.

Zadnji čas se kaže, da se hoče popraviti, kar se je zamudilo in da postane Trst zopet cvetoče in priznано središče svetovne trgovine.

Članek ima dober smoter in po pravici toži, kako zelo je zastal Trst za Hamburgom. Treba mu je pa pojasnila. Vprašanje tržaškega avstrijskega pristanišča je navezano na sledeče stvari, ki jih seveda Nemec ne more, ali tudi neče videti:

1. Razvoj trgovskega pristanišča je v resnici zelo odvisen od ozadja, kakor poudarja člankar. A tu ne pridejo v poštev samo zemljepisne razmere, marveč predvsem kulturna in gospodarska stopinja, na kateri stoji ljudstvo, ki živi ob morju. Nadarjen in priden narod prebiva ob avstrijski jadranski obali. Eno hibo pa ima: slovansko

je. Država se je na vso moč trudila, da bi tiščala na tleh gospodarski in kulturni razvoj tega naroda. Delala je to v lastno škodo. Nikakor ne stojimo na stališču, da bi morala država kak narod vzgajati kakor otroka; tega nemarimo ne pri drugih, ne zase. Pač pa zahtevamo, da država sorazmerno da vsakemu narodu enake pogoje za razvoj. Ti pogoji so dveh vrst: velika prometna sredstva in šolstvo. Pokrajine poleg morja bi se pa morale v tem oziru še mnogo bolj gojiti. Tako delajo vse države. Kako na gostem so železnice na Porenščini in na Vestfalskem. Kako visoko je razvito ondud kaj vse, zlasti pa strokovno šolstvo. To povzdiguje Hamburg.

Pa pogled v Avstrijo! Slovenci in Hrvatje se borimo za žive in mrtve za ljudske šole. Rokodelskih šol, višjih obrtnih šol, državnih kmetijskih šol, trgovskih šol niti ene za južnega Slovana! Med Nemci hipertrofija; pri nas hiranje! Kam šele z univerzo?

In prometna sredstva. Avstrija nima le Trsta; jadranska obala ima še drugih lepih pristanišč. Dalmacija ima boljše naravne luke od Trsta; pa se nemore razviti, ker nima niti ene železnice do središča države. Ta železnica bi pač šla skozi slovansko ozemlje in bi utegnila dvigniti ubogo slovansko rajo! Zato se menda ne sme misliti nanjo! Kulturno in gospodarsko zanemarjeni slovanski jug se maščuje nad državo samo Slovenci in Hrvatje hiramo; a znami vred hira tudi država. Ko bi imeli voditelji v državi kaj zmisla za bodočnost, bi pač najprej v državnem interesu skrbeli, da se v prometnem in šolskem oziru dvignejo Dalmacija, Istra, Goriška in Kranjska. Ko bi se to zgodilo, bi industrija kmalu nastala. Investicije za Trst so v velikem delu proč vržene, dokler se v zvezi z njimi ne izvrše potrebne investicije v povzdigo gospodarstva in kulture v imenovanih zemljah. Ali ni to najjasnejše znamenje za neumnost, s katero se vlada pri nas, da se na tisoče naših rojakov seli v ozadje Hamburga pomagat, da se dviguje to mesto, ker doma nima ne dela ne jela? Ali je mogoče zdrav razvoj Trsta in sploh avstrijske pomorske trgovine, dokler so obmorske dežele vsled državne budalosti, ali pa narodne krivičnosti tako zanemarjene, da dan za dnem na stotine svojih mladih moč pehajo na tuje? Da se seli Galičan, je umljivo; da pa mora Slovenec in Hrvat, ki se mu morje smeje v obraz, zgrabiti za potno palico in izseljevati, to je gospodarski nestvor. Ta nestvor je pa posledica politiškega nestvora avstrijskega vladnega sistema, ki siloma hoče imeti v južnih Slovanih helote. Menda bo čakala avstrijska državniška modrost toliko časa, da se izvrši germanizacija po naših pokrajinah. Po ti poti bo pa prej shirala država sama.

2. Trst ni nemško mesto. Misel, ki so jo imeli že avstrijski državniki, naj bi se Trst siloma ponemčil, je neizpeljiva. Medtem ko se je ta misel gojila, in so se v tem zmislu zatirale najprirodnejše pravice slovanskega življa v Trstu in sosednih pokrajinah, je pa v revolucijski agitaciji večji Italijan, podpiran od sosedne velike sonarodne države, v Trstu sezidal roparski grad proti Slovanom in Avstriji. Danes Trst po svojem oficialnem mišljenju ni več avstrijski. Iz Italije se je nateplo v vse sloje pre-

bivalstva na tisoče ljudi v to mesto, in ti dobro vedo, čegavi so. Kar izda država za sedanjí Trst, daruje Italiji. Za tujo državo meče milijone iz žepov avstrijskih davkoplačevavcev. Tisti proces, ki se je vršil v devetnajstem veku v Neapolu, Rimu, v Lombardiji in na Beneškem, napreduje sedaj v Trstu. V zadnjem štadiju je že. Ni mu že treba več rabiti pouličnih demonstracij in z njimi revolucijsko vzgajati množice; iredentovska misel je gotova stvar. Avstrijski cesarski namestnik je tujec v Trstu. Samo dve nalogi ima: posredovati mora, da dobi Trst od avstrijske države denarnih podpor in skrbeti mora, da se slovanski živeli, ki pomlaja mesto, čimnaprej poitalijanči. Izvrstno so izvrševali cesarski namestniki te drugo nalogo; pravijo, da ji je kos tudi Hohenlohe. Po dejanskih razmerah je še zdaj vkljub priseljencem iz Italije, gotovo 70 do 80 odstotkov v Trstu in v okolici ljudi slovanskega pokoljenja. Začetkom devetnajstega veka je bil Trst majhno mesto. Sosedne slovanske pokrajine so ga založile s človeškim materialom, ki ga je avstrijska politika predelala v Lahe. Južni Slovani so s svojimi sinovi in hčerami dvignili Trst in še vedno pošiljajo nove čete vanj, da tam v dragi ali vsaj v tretji generaciji zapadejo po modri razsodbi avstrijske politike narodni smrti.

To ni ostalo brez vpliva na dušo južnih slovanskih rodev. Patriotizma je bil ogrožen kapital v ti duši; ljubezni in zupanja v vladarja, vneme in navdušenja za Avstrijo. A ta kapital se izrablja! Resnična beseda je tu potrebna. Ljudstvo se vzbuja in se že vprašuje: Čemu luksuz države, če nas ne čaka drugega v nji, nego pogin? Tega nismo mi krivi. Proti državni ideji in patriotizmu nihče ne hujska slovanskega in hrvaškega ljudstva, razen države same.

Zadnjič je plemeniti domoljub Biankini v državnem zboru opisoval, kaj mora storiti Avstrija za svojo mornarico. Zato je dobil v domači javnosti pomenljive odgovore. Dalmatinski listi (Jedinstvo, Srbski Dubrovnik, Hrv. kruna) in liberalni listi iz Banovine (n. pr. Pokret) so planili nanj, češ, da prodaja „avstrijanstvo“ in skrbi, kako naj se povzdigne sovražnik Hrvatov v vele-vlast. Pomenljive besede! Čim dalj greš proti jugu, tem bolj izprevidiš, kako globoka je mrznja proti vladnemu sistemu, ki se že razvija v mrznje proti državi. Srce boli človeka, ko sliši Srbe, Bošnjake, Črnogorce govoriti z največjim zaničevanjem o naši državi. Vprašati se pa moramo: Ali je kaj drugega mogoče. To se po sedanjí poti ne bo ustavilo, marveč le še bolj pomnožilo. Če nas država sama pripravlja za Lahe, potem ni čuda, da gine zmisel za avstrijsko državno idejo.

Mi stojimo odkrito na avstrijskem stališču in v našem politiškem programu je ena prvih točk: močna, zdrava Avstrija pod habsburškim žezlom. Zato obžalujemo sedanjí razvoj, da si uvidevamo njegovo logiko. V idealizmu svojega programa si ohranjamo patriotizem, a tudi sami izkušamo, kako nam sovražna birokracija hoče na vse načine izbiti naš idealizem. Iz vsega, kar smo rekli, pa sledi nujno: V zvezi z investicijami za Trst, če se hoče s tem povzdigniti avstrijsko gospodarstvo, se mora rešiti narodno vprašanje na slovanskem jugu. Sicer škoda vsakega groša!

Rusko-japonska vojska.

Iz umikanja ruske armade, kakor se vrši po najnovejših poročilih, iz slabega odpora, s katerim so se Rusi ustavljali zasledujočemu nasprotniku na pozicijah pri Tjelinu, se dá sklepati, kako hud je bil ruski poraz v bitki pri Mukdenu.

Najkrajša strateška umikalna črta je črta Mukden Harbin in rusko armadno vodstvo bo moralo storiti vse, da dirigira rusko armado po tej črti v Harbin; kajti sovražnik lahko zapre umikanje vsem onim delom ruske armade, ki bi se utegnili umikati vzhodno od te črte skozi gorovje, ako bo tako neprestano, ko doslej, nadaljeval zasledovanje do svojega glavnega operacijskega objekta t. j. na najkrajši črti do Harbina. Japonci hočejo to važno strateško točko dobiti v svoje roke; s tem bi bil Vladivostok, ki je od morske strani že izoliran, odrezan tudi od suhega.

Rusko armadno vodstvo mora biti pripravljeno, brezpogojno braniti Harbin, odkoder se pozneje utegne pričeti rusko prodiranje v Mandžurijo.

Kako se bo pač vršilo umikanje na 450 km. dolgi črti od Tjelina do Harbina, ki ji neprenehoma groze Hunhuji, in ako bo japonsko armadno vodstvo uvedlo oni sistem zasledovanja, ki je svoj čas postalo za Napoleonovo armado l. 1812 na njenem umikanju iz Moskve tako usodepolno. Mislimo si položaj pobite armade, ki se umika v sovražni deželi, napadana na fronti, na bokih in za hrbtom.

Japonska, ki je v japonsko-kitajski vojski l. 1894/95 v enourni bitki pri Pjenjanu, dne 16. septembra l. 1894 popolnoma porazila kitajsko armado, si osvojila Port Artur in Vajhajvaj, je morala pustiti sadove svojih zmag ter zapustiti osvojene si pozicije vsled vmešavanja tujih vlasti. Kitajska ji je morala plačati le primerno vojno odškodnino.

Z bitko pri Mukdenu je končan prvi del za nepravilno Rusijo tako nesrečno začete vojske. Deli se v tri dele:

1. Operacije na morju, ki so se končale, ko je bilo uničeno rusko vzhodno azijsko brodovje.

2. Obleganje Port Arturja ter padec te pomorske trdnjave.

3. Operacije na suhem, ki so se končale z bitko pri Mukdenu ter z umikanjem pobite ruske armade.

Zakaj je bila ruska armada pobita pri Mukdenu?

1. Zato, ker ni imela dobro organizovane opazovalne in obveščevalne službe, vkljub mnogobrojni konjenici.

2. Kot ofenzivna armada se je preveč zavarovala z okopi, je ostala bolj v defenzivi ter se zadovoljila le s tem, da je odbijala sovražne napade, namestu, da bi sama pričela napadati.

3. Na razpolago ni bilo, kakor se vidi, nobenega temeljitega operacijskega načrta, ker na vojsko z Japonci sploh nihče niti mislil ni. — Iz dosedanjih operacij japonske armade pa se dá sklepati, da se natančno drži popolnoma v detajle izdelanega operacijskega načrta, naj velja, kar hoče.

4. Ako se je pa ruska armada čutila po številu slabejša, tedaj se je umikanje pričelo prepozno in katastrofa ni mogla izostati.

Že krožijo glasovi, da namerava Japonska osvojene dele Mandžurije vrniti Kitajski; to bi pomenilo silno zvito politično potezo. V istem trenutku, ko Kitajska zopet zasede svojo provincijo, je že izključeno prodiranje ruske armade proti jugu. Sicer se Rusija razpre s Kitajsko; s tem bi bil pa dosežen cilj japonske diplomacije.

Te stvari razpravljamo popolnoma nepristransko in sodeč le po dosedanjih uspehih. Upamo pa, da se vojna sreča v drugem delu vojske ne bo popolnoma obrnila od ruske armade.

Zakaj so Rusi zapustili Tjelin?

London, 18. marca. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Po izkušnjah pri Mukdenu je rusko armadno vodstvo sklenilo, pustiti v Tjelinu le male zadnje straže, vsled česar je Ojama ta kraj zavzel skoro brez boja. Glavna ruska sila se je naglo umaknila na železnici proti Kiajunku, da uide obkoljenju. Rusi niso imeli časa odpraviti vsega streliva in mnogo tega je padlo v roke Japoncem.

Kronski svet v Carskem selu.

Pariz, 18. marca. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga: V kronskem svetu, ki se je vršil v Carskem selu pod carjevim predsedstvom, se je med drugimi vršil tudi sledeči prizor: Došli generalom je bilo naročeno, posvetovati se izključno le o sredstvih za nadaljevanje vojske. V glavni seji je car sam izpregovoril: „Gospoda moja! General Kuropatkin je moralno razdrt. Toda v tem trenutku je njegov ugled dvoje, kajti šele sedaj spoznam velike usluge, ki mi jih je doslej izkazoval v vojski. On mi podaja svojo demisijo. Ne pozabite pri njegovi nesreči na njegove velike kreposti! Dovoljujem Vam, da se takoj pričnete posvetovati o tem, naj se-li pusti Kuropatkinu vodstvo armade.“ Vsi generali so bili silno ginjeni. General Dragomirov je izpregovoril prvi; v kratkem je narisal Kuropatkinove operacije ter slednjič predlagal, da se ga odpokliče. Tem izvajanjem so se pridružili tudi drugi generali, nakar se je z vsemi proti trem glasovom sklenilo, odpoklicati Kuropatkina.

Japonci zasedli Inpan.

London, 18. marca. Japonci oddelek, ki je zasedel Inpan, je prodrli okoli 80 milj severno proti Kirinu. Japonci zasledujejo umikajoče se Ruse.

Začuden ruski vojak.

Berolin, 19. marca. Cete prve ruske armade na levem krilu v bitki za Mukden niso mogle pojmiti, zakaj se morajo umakniti, ker so bila njihova stališča v goratih krajih izredno ugodna. Začudenje, da so ostale armade imele nesrečo, je bilo veliko, ker je prva armada imela uspehe.

Ojama v Mukdenu.

Maršal Oama in njegov štab sta prišla 15. t. m. v Mukden pri južnih vratih. Japonske čete so napravljale z od kroglj razstignimi zastavami špalir. Kitajski uradniki so pozdravljali Ojama in tisoče Kitajcev je bilo na cestah. Po cestah je viselo mnogo japonskih zastav.

London, 19. marca. Japonci so pri zasedanju Mukdena ujeli 6000 ruskih vojakov. Sedaj je življenje v Mukdenu zopet v navadnem tiru. Prodajalnice so odprte. Zivila so sicer še vedno draga, a vendar postajajo počasi cenejša.

Kuropatkinovo slovo.

Berolin, 18. marca. Kdor je videl Kuropatkina pred odhodom v Harbin, pravi, da je napravil nanj jako žalosten vtisek. Oči njegove so medle in leže globoko v votlinah. Kuropatkin je dejal k svojim spremljevalcem: „Vso zalogo velikih križev sem razdelil med najprirednejše med pridniki. To je bila moja zadnja akcija kot armadni poveljnik.“ Nato so v Harbinu navzoče čete defilirale mimo Kuropatkina, ki jih je žalostno gledal. Kuropatkin je stal pri odprtih vratih svojega železniškega voza, pozdravljal vojake in jim klical besede tolažbe in navdušenja. Ko je zadnji oddelek prikorakal mimo njega, je odvezal sabljo in jo oddal svojemu adjutantu z izrazom, o katerem adjutant pravi, da ga ne more ponoviti.

Pariz, 19. marca. Iz Peterburga poročajo, da je bil Kuropatkin pri slovesu od svojih vojakov jako ginjen ter da je vzkliznil: „Kaj bo sedaj z armado?“

Zadnja Kuropatkinova poročila.

Peterburg, 18. marca. General Kuropatkin je brzojavil carju dne 16. t. m.: Zadnje čete naše armade so dne 15. t. mes. imele boj na višinah južnovzhodno od Tjelina in pri vasi Palicuan, južnovzhodno od Tjelina. Ponoči so se čete umaknile na pozicije pri Sinuasito ob reki Liaoho in pri vasi Kaolintsa, ne da bi jih sovražnik nadlegoval. Dne 16. t. mes. so čete korakale dalje. Dne 15. t. m. so Hunhuzi zasedli mesto Fakumen.

Peterburg, 18. marca. Brzojavka generala Kuropatkina od 17. t. m. poroča: Po ukazu Vrhovnega Velikanstva, katerega sem prejel dne 16. t. m., sem dne 17. t. m. izročil generalu Lineviču poveljstvo nad četami na kopnem in na morju.

Linevič carju.

Peterburg, 18. marca. General Linevič je brzojavil carju, da je dne 17. t. m. prevzel poveljništvo nad vsemi četami na kopnem in na morju, ki se bojujejo proti Japoncem.

Peterburg, 19. marca. General Linevič poroča z dne 18. t. m.: Japonske baterije so obstreljevale včeraj naše

oddelke v dolinah Tavanpun in Yanpu. Sovražnik se je pokazal v bližini Kaotaitse. Mesto Fakumön je zasedla japonska konjenica. Naše armade nadaljujejo s koncentriranjem.

Poročilo maršala Ojame.

Tokio, 18. marca. (Uradno). Maršal Ojama poroča, da so japonske čete dne 16. t. m. vztočno od reke Liaoho razgnale osem ruskih eskadronov, ki so imele seboj topništvo, nakar so Japonci zasedli neko višino, ležečo severno od Tjelina in na desni strani reke Liaoho ter odtod obstreljevali umikajoče se sovražne čete, ki so obstojale iz ene divizije pehote in več eskadronov.

London, 18. marca. Listi priobčujejo neko brzojavko Ojame, ki trdi, da je desno japonsko krilo ujelo mnogo Rusov in zaplenilo mnogo stvari. Desno japonsko krilo prodira hitro ob Kirinski cesti in poizkuša ujeti sovražnika.

Sovražstvo med ruskimi generali?

Pariz, 19. marca. V nacionalistiških krogih so jako nejevoljni, da je odpoklican Kuropatkin. Nekateri listi še nadalje slave Kuropatkina kot najspodobnejšega ruskega generala, ki je imel v tej vojski le smole. Z odpoklicanjem Kuropatkina so ruski vojakovi izgubili vse zaupanje do častnikov. Cuje so, da so si generali Linevič, Kaulbars in Heršelman sovražni. Posebna sreča bo, če bo Linevič brez velikih bitk prišel v Harbin.

Klado kritizira.

Peterburg, 17. marca. Kapitan Klado priobčuje oster članek pod naslovom: Ali je bilo mogoče pred videti dogodke na Daljnem Vzhodu? Pisatelj trdi, da je bilo mogoče že naprej razsoditi, kaka bo usoda ruskega brodogoja na bojišču. Vzroki so bili jasni iz početka: Ruska nepriljubljenost, pomanjkljivost brodogoja in pomanjkanje izobrazbe. So še zdaj ljudje v Rusiji, pravi Klado, ki se nečejo ničesa naučiti.

Nova vojskna sredstva.

Ruski ohotniki (lovci) so dognali, da imajo Japonci med svojimi ovirami pred utrdbo napravljene tudi električne zveze, ki so zvezane z zvonci. Kakor hitro kdo tako žico napne ali pretrga, pozvoni zvonec ne le k posadki v dotični utrdbi, ampak tudi daleč zadaj na pozicijah.

Rusi rabijo za ogledniško službo tudi avtomobil. Ta ima seboj do 20 m. visoko lestvo, ki stoji na njem. Na to lestvo zleze potem oglednik, ki je telefonično v zvezi z zemljsko postajo. Prostor si razsvetljuje s posebnim metalcem svetlobe. Rusi imajo več takih opazovalnih lestev na avtomobilih, kar se je dobro izkazalo.

Nova bitka?

Neverodostojni angleški list „Daily News“ poroča iz Njučvana, da so severno od Tjelina ob križišču potov pri Sun-taiju japonski oddelki, ki so pridrili od vzhoda, zopet ustavili umikanje Rusov. Bije se velika bitka, v kateri imajo Rusi strašne izgube. Natančnejših podatkov še ni. Ruskim zadnjim oddelkom je Nog i prestrigel pot. Pri Tjelinu je bila samo ena ruska divizija v ognju, ki je pri umikanju izgubila vso artiljerijo in municijske kolone. Pri Tjelinu so Japonci ujeli mnogo Rusov.

Peterburg, 18. marca. Boji severno od Tjelina dalje trajajo. Rusi so potisnjeni nazaj enkrat na desnem, enkrat na levem krilu. Cuje se, da močni japonski topniški oddelek zahodno od železnice koraka proti severu, da odreže železnico. Natančnejših podatkov ni.

London, 19. marca. Tukajšnji listi poročajo, da močni japonski oddelki stoji pri Sengkvasiengu v boju z ruskimi četami, katerim poveljuje general Soboljev. Rusi se hitro umikajo proti severu.

London, 19. marca. Peterburški „Rus“ poroča z dne 18. t. m.: Boji na umikanju se nadaljujejo. Levo rusko krilo je v veliki nevarnosti, ker Japonci neprestano napadajo s prodiranjem svojega desnega krila. Nekateri japonski oddelki prodirajo proti severu na zahodni strani železnice, vendar v precejšnji oddaljenosti od železnice.

Baron Sujemacu o položaju.

Pariz, 18. marca. Vprašanje o miru ni napredovalo niti za en korak. — Izpremembra v nadpoveljstvu kaže da Rusija namerava nadaljevati vojske. V „Matinu“ se izraža Sujemacu, da mora Japonska vojsko nadaljevati, dokler ne bo Rusija prosila miru. „Zahtevali bomo precejšnje vojne odškodnine. V šestih ali sedmih mesecih ali v enem letu, ko bomo v zeli Harbin, Vladivostok in Sahalin, bodo naši pogoji morali biti vsi drugačni, ko danes. Iz našega 45 milijonskega naroda moremo postaviti še armado pol milijona ali celo enega milijona vojakov. — Ti ljudje bodo v

kratkem dobri vojaki. Vojaka izurimo v dveh mesecih. To smo dokazali, in nemore se reči, da so naši vojaki slabšeji ko ruski. — Ti ljudje gredo navdušeno v vojsko. So strastni patriotje. Tudi denarnih sredstev nam ne manjka; vedeli smo za izdatke že naprej in lahko vzdržimo leta; kar hočemo, ni moralno ponižanje Rusije, ampak trajni mir in priznanje pravičnih zahtev.“

Rusko-kitajska banka.

Petrograd, 18. marca. O govoricah, češ, da je rusko-kitajska banka povodom umaknenja Rusov iz Mukdena izgubila za dva milijona srebrnih palic, ni na vodilnem mestu ničesar znanega.

Ruski topovi.

Čantafu, 15. marca. („Nov. Vr.“) Tekijska poročila o mnogoštevilnih ruskih topovih, ki so jih baje dobili Japonci, so izmišljena.

V Harbinu.

Harbin, 15. marca. Mesto se napolnjuje z ranjenci. Cuje se, da se klatijo na zapadu pri Cicikaru velike tolpe Hunhuzov. Rusko prebivalstvo je jako prestrašeno. Več Kitajcev in Korejcev je aretiranih.

Japonski načrti.

London, 18. marca. V Tokiu mnogo razpravljajo o umikanju Rusov. Harbin smatrajo za logično oporišče, vendar pa bodo Rusi morebiti izkušali držati črto Kirin. Dežela med Kajnanom in Sungarijem je nerodovitna. Vojnopolitični cilji Japoncev so se pa med tem zelo izpremenili. Poprej so bili zmerni višji svetniki Japoncev za to, da se prodiranje v Mandžuriji principijelno omeji. Japonci naj bi ne prodirali do Harbina. Toda zmaga pri Mukdenu sedaj ovira to stranko in večina glasov je za to, naj se zmaga do skrajnosti izkoristi.

Japonsko časopisje izjavlja, da zadnji uspehi presegajo najdrznejše nade ter prerokujejo, da bo ruska vojska kmalu popolnoma udušena, ker so Japonci zasedli Tjelin ter prodirajo naprej.

Vzroki ruskih neuspehov.

Kolin, 18. marca. „Köln. Ztg.“ poroča iz Peterburga: Glavni vzrok ruskih porazov sploh posebno pa še pri Mukdenu, je po mnenju dobro informiranih osebnosti pomanjkljivo ugledništvo in nesposobnost mnogoštevilnih častnikov vseh činov. O ruskem vojakovi je le en glas hvale; on ni kriv, da armada doslej ni dosegla ni ene zmage.

Kuropatkin in Gripenberg.

Berolin, 17. marca. O aferi Kuropatkin-Gripenberg poroča „Schlesische Volksztg.“ iz Peterburga: Po Gripenbergovem povratku od Sandepua na svojo lastno pozicijo je Kuropatkin zahteval podrobno poročilo pri vseh poveljnikih, kako se je vršila akcija. Gripenberg je odklonil to poročilo v kratkem generalnem raportu ter izjavil, da vse odgovornost prevzame sam ter da takoj odpotuje v Peterburg. Kuropatkin je prosil v odgovoru ustmenega pogovora, kar je Gripenberg odklonil. Nadalje je ignoriral šest vabil, ki mu jih je poslal nadpoveljnik po kurirjih. Nato je Kuropatkin predlagal, da se dogovorita po telefonu, nakar je dobil odgovor, da je na Gripenbergovih pozicijah pretrgan telefon. Nato je Kuropatkin zapovedal popraviti telefon ter je poklical Gripenberga. Njegov ordonančni častnik pa je odgovoril, da Gripenberga boli vrat in ne more govoriti. Nato je zapovedal Gripenberg pretrgati telefon ter naznaniti v glavni stan, da odpotuje v Peterburg, ko je poprej debil od carja brzojavno dovoljenje za povratek.

Rusko umikanje.

„Novo Vreme“ piše, da se rusko umikanje ne vrši res take neredno, kakor se piše. Za dobro razpoloženje čet je dokaz dejstvo, da so deli drugega sibirskega vojskajno odbili japonski napad. Le izmišljotina je, kar govori neko tokijsko poročilo o 26000 mrtvih Rusih, 40.000 ujetnikih, o velikem številu zaplenjenih topov, med temi 100 težkega kalibra. Japonci so bili v veliki premoci, vendar pa morajo biti njihove izgube mnogo večje ko ruske. Rusi so vjeli mnogo Japoncev ter so vzeli seboj tudi topove in strojne puške. Vredno je, da se zabilježi, da so se Rusi umaknili iz kraja, kjer se je 10. marca bil hud boj, o mraku pojoč, ne da bi jih zasledovali Japonci.

Japonsko ogledništvo.

Pri nekem Japoncu, ki je bil ubit pri Mukdenu, so našli časopis „Japan Times“, v katerem se naznanja Gripenbergov odhod v Peterburg. List je bil pa izdan tri dni prej, predno se je to res zgodilo, torej v času, ko je le malo Rusov vedelo za celo stvar. Pred kratkim so odkrili v Mukdenu popolnoma urejeno japonsko ogledniško pisarno, v kateri je bilo uslužbenih 17 Kitajcev. Pri tem so našli več kart z vsemi ruskimi pozicijami okrog Mukdena, ki so bile popolnoma natanko narisane. Zraven je bilo tudi priloženo poročilo, ravno pripravljeno, da se odpošlje. Kitajce

so prijeli; povedali so, da so obiskovali posebni ogledniški kurz v Cindšonfu ter da je v Mandžuriji več takih ogledniških pisarn, ki jih sedaj marljivo zasledujejo.

O kapitanu Kladu

se še poroča, da mu je vlada dosedanje dohodke skróčila na četrti del dosedanjih dohodkov.

Avstralski konji za Japonsko.

London, 18. marca. Japonska vlada je sklenila v Avstraliji dogovor za mnogo-brojne pošiljave konj. Odpošlje naj se 10.000 konj. Nadaljnih naročil se pričakuje, kakor hitro bodo popravljani prevozni parniki. Ze kupljene konje hitro vkrcavajo.

Rusko posojilo.

Kolin, 18. marca. Petrogradski dopisnik „Köln. Zeitung“ je sporočil svojem listu, da se na merodajnem mestu drže načela, da se je na moradajevati vojna do popolnega uspeha, česar ne zamore menjati — kakor zatrjujejo dobro obveščene osebe — tudi odpoved francoskih bank ter velika prepadenost in nevolja. Ako ne pride do sporazuma med interesiranimi ruskimi in francoskimi finančnimi krogi, tedaj najme Rusija posojilo doma. Udeleženci zatrjujejo, da se je na sedanjih pogajanjih glede posojila šlo le za pripravljavne razgovore; končna pogodba se ni nameravala skleniti. Finančni minister Kokovzov je namreč povodom pogajanj glede zadnjega posojila, najetega v Nemčiji, izjavil, da ne najme novega posojila do 1. aprila. Pogajanja se baje nadaljujejo.

Mandžurski kitajski podkralj.

London, 18. marca. List „Morning-post“ poroča iz Pekinga od 17. t. m.: Kitajska vlada je imenovala Sao Gerhena podkraljem v Mandžuriji. Sao Gerhen je imel te dni razgovor z japonskim odposlancem v Pekingu ter se nemudoma poda v Mukden.

Govor japonskega ministrskega predsednika.

London, 18. marca. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokija od 16. t. m.: Japonski ministrski predsednik je imel na nekem shodu finančnikov govor, v katerem je izjavil, da je težko reči, kedaj bo zvršila vojna. Ruse povsem poraziti bo izvenredno težavna naloga, ki zahteva, da je ves japonski narod složen. Minister je izrazil nado, da bodo finančniki velikodušno podpirali vlado. Dosedanji uspeh vojne je ugodnejši, kakor se je zamogle predvidjati, ko je Japonska pričela vojno. Tedaj je bilo vse negotovo, toda sloga naroda je vodila do nepretrgane vrste zmag na morju in na kopnem. Nadalje je minister priobčil, da so tudi inozemci bivajoči v Japonski podpisali novo posojilo.

Načela novega deželno-brambovskega ministra fcm. Schönaicha.

Listi priobčujejo izjave novega avstrijskega ministra za deželno brambo, fcm. Schönaicha, o vprašanjih, ki ravnokar razburjajo širšo javnost. Glede skupne armade sodi, da se mora vzdržati. Zato je tudi proti carinski ločitvi Ogrske od Avstrije, ker bi tej sledila tudi ločitev v armadi. Posebnim zastavam v ogrskih polkih ne nasprotuje. Izpremembra pouka na vojaških zavodih pomenja gotovo nevarnost za skupnost armade. Poveljni jezik v armadi mora ostati nemški. Ne gre se za nemščino, marveč za jezik, ki ga morajo razumeti vsi poveljniki. Če se pa vpelje ogrščina kot poveljni jezik pri ogrskih polkih, bi se tudi znanje nemščine med častniki zmanjšalo in trpela bi odporna moč skupne armade, ker glavno v odločilnih trenutkih je, da se razumejo poveljniki. Če bi dobili Ogrski ogrski poveljni jezik, bi ga zahtevali tudi Čehi, Poljaki, Rusini in Italijani. Imamo jako dobre častnike v naši armadi, a Mezzofanti niso in tega tudi ne moremo zahtevati od njih. Minister je trdno prepričan, da se bo, izvemši pri konjenici, uvedla dveletna vojaška služba. Novi kazenski red bo odgovarjal najmodernejšim zahtevam. Razprave z vojakovi, ki niso zmožni nemščine bodo izvedli s pomočjo tolmačev. Topništvo se mora izpopolniti s havbicami in modernizirati. Vpeljati se bodo morale strojne puške.

Položaj na Ogrskem.

Z govorom avstrijskega ministrskega predsednika o razmerah med našo in ogrsko državno polovico so mažarski politiki dokaj zadovoljni. Glasilo katoliške ljudske stranke sklepa, da se na Dunaju še niso odločili, kako bi rešili položaj. Grof Tisza je rekel o Gautschu, da je bil njegov govor korekten. Listi poročajo, da bo neodvisna stranka omejila svoje zahteve. Če se vladar še ne bo udal, bo uprizorila najostrejši upor.

V Košutovem stanovanju je bilo posvetovanje, pri katerem so navzoči izražali mnenje, da brez ugodne rešitve jezikovnega vprašanja v armadi ni upati rešitve krize. Košut je proti koalicijskemu ministrstvu.

Vladar je napram vsem parlamentarnim, ki so bili pri njem, izjavil, da se skupnosti armade ne sme dotikati, na drugi strani se pa čuje, da bi bil vladar vendar voljan dati nekaj vojaških koncesij, seve ne v zadevi mažarskega poveljevalnega jezika, pač pa nekaj reform glede polkovnega jezika, emblemov ter vojaškega kazenskega reda. Govori se, da bo vladar izdal manifest na nared.

Dogodki na Ruskem.

Curih, 17. marca. V Peterburgu so ustrelili 6 častnikov Preobraženskoga gardnega polka, ker niso pustili dne 22. januarja streljati na delavce.

Berolin, 17. marca. Iz Peterburga poročajo: Združile so se vse ruske srednje stranke s poljsko. Poljaki so obljubili, da ne bodo zahtevali obnovitve Velike Poljske. Skupni in edini smoter jim je ustava. Vladni krogi podcenjujejo važnost združitve.

Lipsko, 18. marca. „Leipz. neueste Nachrichten“ poročajo iz Peterburga: Med ministri je velike nesporazumljenje. Witte je nasvetoval, naj bi se razpustil ministrski svet, ker je le tako omogočiti odstop svobodomiselnih ministrov brez velikega škandala.

Peterburg, 18. marca. Za „Moskovsko kmetijsko družbo“ je velika škoda, ker so ji odvzeli naslov „Larska“. Le carske družbe imajo pravico sklicevati brez izrečnega oblastvenega dovoljenja shode in priobčiti tiskovine, ne da bi jih odobrila stroga ruska cenzura. Moskovski liberalci so izgubili vsled tega vladnega koraka svoje duševno središče.

Peterburg, 18. marca. Ruski minister za notranje stvari je ukoril glavnega urednika „Vladnega vestnika“, Kulakovskega, ker je pustil carjev manifest iz 3. marca natisniti, ne da bi mu ga doposlal senat, ki mora pustiti prej natisnit vse carjeve ukaze in oklice, kakor jih smejo priobčiti vladni in zasebni ruski listi.

Peterburg, 18. marca. Preiskavo o položaju v bakuški guberniji bodo poverili nekemu senatorju. Najbrže bo imenovan Musminski.

Lodz, 18. marca. V nekaterih tovarnah so pričeli delavci stavkati.

Libava, 18. marca. Deset oseb je včeraj zvečer napadlo na najživahnejši ulici dva policista. Enemu so vzeli orožje in ranili njegovega tovariša, potem so pa pobegnili.

Varšava, 18. marca. Ravnateljstvo Vislskih železnic je dobilo grozilna pisma, vsled česar se boje napadov na mostove. Ravnateljstvo je zahtevalo, naj zastraži vojaštvo mostove.

Peterburg, 18. marca. Uradni rus. brzojav naznanja, da je izmišljena vest, češ, da so 900 zaradi verskih prestopkov zaprtih oseb izpustili iz pravoslavnih samostanov. V teh zaporih je bilo zaprtih le 7 oseb, ki so jih pa že izpustili.

Varšava, 18. marca. Vsled strahu pred mobilizacijo so pričeli včeraj v Lodzu delavci stavkati v predilnicah. Tudi v Varšavi pričakujejo stavke, osobito groze s stavko poleg delavcev v predilnicah tudi kovinarji. Ravnateljstvo železnične proge Varšava-Dunaj bo prosilo vladno za dovoljenje, da zviša vozne tarife, da bo moglo zmagati večje stroške, ker so se zvišale železničarjem plače.

London, 18. marca. „Morn. Leader“ poroča iz Kodanja: Policija je prišla neko žensko, ki je mnoge občevala s skrivnostnim tujcem, ki je umrl v hotelu Bristol, ko se je razpočila bomba. A pri njej niso našli ničesar drugega, kakor slike rajnika. Ta slika je za policijo velike važnosti, ker je bil rajni tako izpremenjen, da niso mogli več razločiti obraza.

Peterburg, 18. marca. Včeraj je bil objavljen carjev ukaz, s katerim se ustanovi namestništvo v Kavkazu. Namestnik bo imel posebne diktatorske, vojaške in civilne pravice.

Peterburg, 19. marca. „Nov. Vr.“ poroča iz Bakua: Zadnje nemire so brez dvojbeno povzročili armenski vstaški odbori: V statističnem uradu mestnega urada so našli knjižnico krajevnega odbora in so zaprli 10 oseb. V Peterburgu je med zaprtimi osebami 39 anarhistov.

Lovov, 19. marca. „Gazeta Narodova“ poroča, da agitatorji v kijevskem okraju zelo agitirajo, da bi kmetje povzročili nemire, če se izvrši nameravana mobilizacija. Kmetje baje izjavljajo, da se bodo s silo uprli mobilizaciji, ker rajši umro v domovini, kakor v Mandžuriji.

Lovov, 19. marca. Med kmete na Ukrajini razširjajo oklice, v katerih se pozivljajo posestniki, naj polovico zemljišč porazdele med kmete. Kmetje groze prirediti velike nemire, ako se to ne zgodi.

Lovov, 19. marca. „Gaz. Narod.“ poroča iz Peterburga: Kmečke nemire na Rusko-Poljskem podpirajo pravoslavni popi, ki poizkušajo kmete nahujskati proti šlahti,

zemstvam in sploh proti vsaki ustavni izpremibi. S tem se hočejo prikupiti v Peterburgu.

Lovov, 19. marca. Varšavski policijski načelnik je ukazal z revolverji oborožiti sluge na tehniki, ki bodo pri morebitnih nemirih take oboroženi lahke pomagali policiji.

Peterburg, 19. marca. Minister za notranje stvari je odposlal tajnega svetnika Sveginceva v razburjene ruske kraje, da zaduše nemire.

Berolin, 19. marca. „Lokalanzeiger“ poročajo iz Moskve: Policija je odkrila veliko tajno založbo orožja in streliva prekujijske stranke. Zaprli so 100 sumljivih oseb.

Peterburg, 19. marca. V orelskem in kurskem guberniju 700—1000 mož močne kmečke čete napadajo posestva in jih plenijo. Nemire so povzročile vesti o mobilizaciji in pa poročila vojaških invalidov, ki pripovedujejo o naporih in grozah sedanje vojske.

Peterburg, 19. marca. Policija je dooznala, da je imel anarhist Nauman, ki je nameraval napad na carice vdovo Marijo Feodrovno, štiri sekurice, ki jih je že policija zaprla.

Kijev, 19. marca. Kijevske dame nabirajo podpise za prošnjo na vlado, da se naj o umetniško-literarnem klubu prepovedo hazardne igre. V tem društvu se nekateri izgubili ogromne vsote. Castnikom je prepovedano obiskovati društvene prostore.

Pomnožitev ameriške armade in vojnega brodogoja.

Predsednik Zedinjenih držav, Roosevelt, je imel pri slavnostni pojedini „Društva sinov ameriške revolucije“ govor, v katerem je naglašal potrebo, da se pomnoži ameriško vojno brodogoja. Rekel je, da se le na ta način da najlažje preprečiti vojska z drugimi državami. V nadaljnjem svojem govoru je obžaloval Roosevelt, da kongres noče dovoliti potrebnega drobiža za velike vojaške vaje. Tako ni mogoče, da bi imeli armado, ki je enakovredna onim drugih držav, ker ne moremo izuriti moštva v velikih četah. Američani ne nameravajo odstopiti Istmuškega prekopa in ne svojih otekov in zato je potrebnega pomnožitev ameriškega vojaštva.

Vstaja Arabcev proti Turkom.

S turško vlado niso nikjer zadovoljni; tudi Arabci se upirajo, dasi so pravi in zagrizeni mohamedanci. Ker jim turški guverner ni hotel izpolniti stavljenih zahtev, so pričeli oblegati mesto Sanaa, ki ima 5000 mož turške posadke. V London so celo došla poročila, da se si uporni Arabci že osvojili mesto.

Oboroževanje Turčije.

Turčija se počasi, a vztrajno pripravlja na vojsko. Brzostrelne baterije, 16, so že poslali deloma v Skopje, v Mustafa paša in pa v Monastir. Turčija sedaj jemlje konje, kjer jih dobi; ker v turški armadi občutno pogrešajo zadostnega števila konjice. Predno je izbruhnila rusko-japonska vojska, so dobivali Turki konje v Rusiji, a ko je nastala vojska, je Rusija preprečevala izvoz konj. Vkljub prepovedi nameravajo turški vladni krogi poizkusiti svojo srečo pri ruski vladi, da dovoli izvoz ruskih konj v Turčijo. Boje se pa Turki, da bi Rusija zahtevala prosto pot skozi Dardanele. In zato bo Turčija najbrže nakupila konje na Ogrskem in pa v Mali Aziji. Zgradbe vojaških cest v Makedoniji in odrinskem pašiluku ne napredujejo tako, kakor žele turški vojaški krogi. Letos so pri novcaju v Albaniji in Makedoniji dobili le malo vojakov, ker je pobegnilo mnogo mladih ljudi. Sultanu je bilo ukradenih mnogo važnih spisov. Tudi poročila iz Makedonije razburjajo sultana. Vsak dan dobiva iz Makedonije poročila o krvavih spopadih med vstaši in turškimi vojaki.

Napeče razmere med Bolgarijo in Turčijo.

Splošno pozornost je povzročil članek, ki ga je priobčilo vladno glasilo bolgarske vlade „Novi Vek“. V ostrih besedah se očita Turčiji, da hoče spraviti s sveta vse neljube osebe in preprečiti vse reforme. Turška vlada razširja po časopisju vesti, da se otorežuje Bolgarija in da bolgarske vstaške čete prestopajo na makedonska tla. To dela Turčija zato, da bi pridobila zase evropsko javno mnenje, ko bo prebivalstvo vsled turških nasilnosti prisiljeno zgrabiti za orožje.

O ločitvi cerkve od države

bo pričela razpravljati francoska zbornica jutri. V petek so s 347 proti 245 glasovom sklenili, da se prične razprava.

Z Balkana.

Solun, 19. aprila. Vedno bolj neugodna poročila dohajajo z dežele v Solun. Ni dneva, da bi ne bilo čuti o bojih, napadih, plenu in o drugih grozodejstvih.

Dne 14. t. m. so se spopadli v bližini Arzanskega jezera in Smojana bolgarski vstaši s turškim vojaštvom. Turki so ubili dva bolgarska kmeta. Bolgarska četa, močna 25 mož, je napadla nekaj turških potnikov, ki so bili na potu s strumniškega kolodvora v mesto. Potnikom so prihiti na pomoč turški vojaki, ki so jih pa Bolgari pogнали v beg. Pri hanu Avdi paša na cesti od Perlepa v Monastir je bil boj med turškim vojaštvom in neko bolgarsko vstaško četo. Bolgari so izgubili sedem mož. Pri vasi Kajali so Turki ubili nekega bolgarskega kmeta. Bolgarski vstaši so zažgali pri vasi Cirilovo grški samostan „Prerok Elija“ iz maščevanja, ker so Grki turški ogleduhi. Ravnateljstvu železnične proge Solun Carigrad je naročila turška vlada, da naj ima pripravljeno za prevoz vojaštva potrebno število lokomotiv in železničnih voz.

Mitroviškega muftija, Halmi efendija, je 16. t. m. ustrelil neki Albanec, ki je pobegnil. Turčija je dovolila, da sme imeti bolgarska cerkev v Skopljah zvonove.

Ruski jezik na Francoskem.

Iz Pariza javljajo, da je francoski naučni minister izdal naredbo, ki nalaga, da se ruski jezik poučuje na licejih in gimnazijah.

Dnevne novice.

Kako liberalci rešujejo Jensenice. O znani nemški pritožbi proti imenovanju častnih občanov jeseniških je pisal „Narod“:

„Obetane akcije se pa ni prav nič bati. To nemško kričanje nas sili samo na smeh. Volitev se je izvršila strogo zakonito in zato ne moreta ne deželni odbor in ne deželna vlada ničesar storiti, tudi če bi hotela. Izvolitev častnih občanov spada med avtonomne posle vsake občine in se sme razveljaviti tak sklep samo, če se je kršil zakon. Na jesenicah se je postopalo strogo zakonito. Najboljši dokaz, da se je res postopalo točno po določbah veljavnih zakonov, je pač to, da ne morejo Nemci navesti niti sence kake ne korektnosti, niti najmanjšega pogrška. Proti izvolitvi častnih občanov ugovarjajo zgolj in edino iz nemškonacijonalnih nagibov, svoj ugovor utemeljujejo zgolj s tem, da novi častni občani pri volitvah — ne bodo glasovali z nemške stranko.

Na take ugovore se pa ne more in ne sme ozirati ne deželni odbor, ne deželna vlada in tudi osrednja vlada ne more ničesar storiti, ako neče kršiti postave in mesto po pravici postopati z nasilstvom.

Naj torej Nemci kriče kolikor hočejo, saj s tem vlivaje samo — olja v ogenj!

In danes je imenovanje razveljavljeno, ker seja ni bila pravilno sklicana. Ta dogodek je vsekako jako žalosten, in bo imel gotovo neprijetne posledice, gotovo ne na korist slovenski stvari na Jesenicah. A kako je to prišlo? Da se stvar razume, smo jo dolžni pojasniti: mladiči vodijo politiko in mora biti liberalna. Hoteli so dati udarec v prvi vrsti „klerikalcem“, potem še le Nemcem. Tudi sedaj še molčimo, kako je nekdo (imeniten mož!) pregovoril naše može, da so 9 liberalnih častnih občanov volili a samo 4 katoliško-narodnega mišljenja. A ti može sedaj gotovo spoznajo liberalne zvijske, saj je zahrbtna igra liberalcev pokvarila vso akcijo! Bodite odkriti, brez zvijske, in ne izkušajte vtihotapiti večine liberalcev v občinski odbor, pa bodo vseeno volili katoliško-narodni odbojniki častne občane in dobili večino nad Nemci! Sedaj bo težje, ko je bilo prej. Dva nova virilista sta vstopila v odbor: Madile in Trappen. Vseh odbornikov je sedaj 26, dvetretinjska večina 18. Nemških odbornikov je 7 in savski podžupan 8; Slovenci z g. Kraševcem vred komaj spravijo dvetretinjsko večino skupaj. Torej brez „klerikalcev“ bo šlo težko. Vsi se sedaj gotovo ne bodo pustili ujeti. Tako se godi, ako strastno strankarsko sovraštvo liberalcev jemlje ves razum in vsake previdnosti. Zepet smo videli, da je liberalcem njih strankarska korist nad interesi slovenstva. In vsled tega mora trpeti vse. Res: Liberalcu nobene vere! Prazno bobnanje in širokoustenje po „Narodu“ nas ne bo rešilo, ako so pa dejanja nasprotna besedam.

Katoliško politično društvo na Vrhniki je imelo v prošlem letu 560 članov. Po njegovem posredovanju se je na-

ročilo 505 „Domoljubov“ in 10 izvodov „Slovenca“. Letni prebitek znaša 124 kron. Pri včerajšnjem občnem zboru je bil izvoljen stari odbor, ki mu načeljuje g. Tršar. O politični razmerah je obširno govoril dr. Krek. Na temelju njegovih pojasnil so izredno mnogoštevilno zborovalci z velikim navdušenjem izrekli svoje popolno zaupanje kat. narodnim poslancem. — Po shodu so se kmetijski posestniki britko pritoževali nad krutimi kaznimi, ki jim jih nalaga okrajno glavarstvo, če sedaj po najlepši ravni cesti vozijo po dva voza gnoja skupaj na polje. Seno smeje spravljati tudi na dveh vozeh naenkrat, gnoja ne. Kaznovani so 12 do 20 K. Koliko je zakonov, za katerih izvrševanje se nihče ne briga, tam kjer je pa mogoče kmetu nagajati, je pa brž vse na nogah od ministra do briča. Državne poslance opozarjamo na to, kar smo navedli!

Napadi na mrtve. Z Rake na Dolenjskem: Znani „Narodov“ dopisnik iz našega kraja si ni mogel kaj, da ne bi za našim umrlim gospodom župnikom Janezom Dolinarjem metal polena in ga na najnesramnejši način še po smrti sramotil in blatil. Pa kaj se če! Clovek, ki vedno in vedno bruha svojo jezo nad vsem, kar je poštenega na Raki, vendar ne more mrtvih v miru pustiti! S tem si najbrže ta liberalni dopisnik lajša svoj neznosni in popolnoma potrti položaj. Saj ga cela Raka pozna! In bati se je, kakor si ljudje ki ga poznajo, pripovedujejo, da ga v kratkem sapa za vedno ne zanese z Rake. Očita umrlemu gospodu župniku, da se je polastil tujega zemljišča, da je inventar kupil, kakor je sam postavil cene in s tem za veliko vsoto oškodoval faro itd. Bilo bi odveč, vse to navajati, ampak samo toliko rečemo, da se naj obrne v prihodnje s takimi stvarmi do škofijskega ordinarijata in do visoke c. kr. deželne vlade, ker se je pokejni župnik ravnal vestno po razsodbah in odlokih števila 1772 z dne 27. julija 1892 in št. 8630 z dne 20. julija 1892. A tega storiti se ta clovek pač ne bo upal, ker bi izvedel resnico, kar bi bilo zanj seveda nekaj silno neprijetnega. Pokojni gospod župnik Dolinar je bil vesten in za svoje župnije vnet duhovnik. Obžalujemo stranko, katere glasilo take može blati.

Strašna nesreča v predoru na Hrušici. Nadzorniku Heringu je v soboto zvečer zmečkalo glavo. Bil je povožen od vozičkov in na mestu mrtev.

— **Vojašnico za konjenike** namerava zgraditi goriška občina.

— **Mule za vojaške transporte** nakupuje vojaška komisija na Krku. Cene so 500 do 650 K za eno žival.

— **Vojaške taktične vaje.** Te koči teden se bodo vršile v najbližji okolici goriškega mesta vojaške taktične vaje. Pri ti priliki bodo streljali s topovi tudi z goriškega grada. Dan, na kateri se bo to godilo, ni še določeno.

— **V Pulj** so se odpeljali iz Ljubljane fml. Rudolf pl. Chavanne in gener. major Viljem Wachsmann. Generalni intendant Leopold Blechinger je došel v Pulj inspicirat.

— **Prememba posesti.** Kavarno Splichal v Skofji Loki je kupil g. Franc Dolenc iz Stare Loke. G. Splichal otvori kavarno na Dunaju. — Gozdni komisar g. Avgust Guzelj je v Novem mestu kupil hišo stetnikove vdove gospe Turk.

— **Aretirali** so na Vrhniki 26 let starega Alojzija Marinka, ki je enečastil več šolaric.

— **Odborniki kmetijsko-rokodelskega bralnega društva v Vipavi** se bili obtoženi glede prestopstva po § 2 društ. zak. (o prireditvi predpustne veselice in društ. občnega zbora) ter so bili 16. t. m. pri obravnavi pred okr. kot kaz. sodiščem od obtožbe v polnem obsegu oproščeni, kjer so postopali pri prireditvi goraj označenih prirejanj popolnoma v smislu postave. Torej je bilo vse vohunstvo bodisi od katerekoli strani kakor tudi ovadba brez temeljite podlage, njim pa v nadlego. Opomni nam se še to, da zastopnik drž. pravdnštva proti razsodbi ni prijavil priziiva. Za danes naj zadostujejo te vrstice, a o stvari bomo še kasneje več govorili.

— **Odlikoval** je srbski kralj opernega pevca g. Cammarota z redom sv. Save IV. razreda.

— **Umrl** je v Gorici gospod Janez Tominc, vpokojen sodnik, v starosti 78 let.

— **Usposobljenostne preizkušnje** za občne ljudske in meščanske

šole pri c. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani se prično v ponedeljek dne 1. maja 1905. o b 8. uri zjutraj. Prošnje za pri-pust k tej izkušnji je po predpisnem potu poslati do 26. aprila 1905 ravnateljstvu izpraševalne komisije.

— **Plemiči za svojo čast.** Na Nemškem je plemiške družbe vložile prošnjo, da se naj vsak plemič, ki je obsojen v ječo, izbriše iz zapisnika plemstva, da ne bo plemiški stan nosil te sramote. Socialni demokratje pa odgovarjajo: Kaj? Obsojeni plemiči naj postanejo meščani? Mi zahtevamo, da vsak obsojen meščan postane plemič, da se poravna!

— **Škandal med goriškimi Lahji.** V goriških laških listih je priobčil neki Giov. Batta Pasiani zanimivo „Poslano“, iz katerega je razvidno, da se je ženil Pietro Massari, zastopnik tvrde Reininghaus v Gradcu, z njegovo hčerjo, čeprav žena Massarijeva še živi. Da živi, je dokazano uradno. Pasiani pravi, da je Massari pred 14 meseci žaloval za svojo ženo, kakor da je umrla, seveda le s tem namenom, da se more poročiti z njegovo hčerjo. Od žene je Massari sodnijsko ločen. Pasiani in Massari sta se radi tega kľofutala javno v gledališni kavarni. Massari pa priobčuje na to „Poslano“, v katerem trdi, da se mu je bila sporečila z Dunaja smrt žene na tak način, da je moral verjeti, da je mrtva. Njega da torej ne zadene nikaka krivda.

— **Odbor slov. katol. akad. društva „Danice“** za letni tečaj 1904/05 se je na občnem zboru dne 14. marca t. l. sestavil sledeče: Capuder Kar. stud. phil., predsednik; Božič Mirko, stud. phil., podpredsednik; Hubad Josip, stud. iur., tajnik; Modic Izidor, stud. iur., blagajnik; Dolenc Ivan, stud. phil., knjižničar; Puntar Josip, stud. phil., gospodar.

— **Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.** Podružnici sta pristopila g. Avgust Novak, imejitelj tvrde J. Globotschnigg v železnih kot ustanovnik s petletnimi doneski po 100 K in g. Karol Luckmann, ravnatelj kranjske obrt. družbe na Javorniku kot podpornik z enkratnim prispevkom 200 K.

— **Novice iz Aleksandrije.** Italijanski parnik „Cairo“ se je potopil. V nedeljo ponoči, 5. t. m., je priplul ta parnik iz Mesine do Aleksandrije. Blizu Meksa je zadel v pečine in bil tako poškodovan, da je drla voda vanj. Skrajna nevarnost je bila za potnike, na krovu so se držali za vrvi, da jih valovi niso odnesli. Tema in silno viharne morje sta onemogočila vsako pomoč. Do dneva so se potniki borili z valovi, ki so se vzdigovali čez krov. Strašna je bila ta noč zanje — ostali so vendar pri življenju. Ko se je zdnilo, so mogli pričeti reševalno delo. Rešili so z vrvmi vse potnike in jih pripeljali ob 1/8. uri v Aleksandrijo. Parnik leži naslonjen na pečine, le del dimnika in jambori molé iz vode. Blago, med drugim je bilo tudi 30 korn in pošta, je postalo žrtva morja. Za ponesrečence, ki so rešili samo življenje, se pobirajo darovi po mestu. — **Konec grešnega življenja.** Emilia Derosa iz Trsta je živila v divjem zakonu z nekim Italijanom in se je zastrupila pretekli teden. — **Misijon za Slovence** pričnemo v nedeljo, 12. t. m.

— **Poštne vesti.** Imenovan je poštni oficijal Josip Filič za poštnega kontrolorja v Pulju. — Višji poštni kontrolor g. Ferdinand Wuida v Mariboru je na lastno prošnjo vpokojen.

— **Iz Polja.** Slučajno sem prišel pred nekaj dnevi pred glavni vhod papirnice v Vevčah, tu sem videl nabit oklic, v katerem opominja g. ravnatelj Titel delavstvo, da vsakdo, kdor bode radi razgrajanja ali pretepa kaznovan, izgubi za vselej službo v tovarni. Kdor pozna naše razmere, bode gotovo pritrdil moji misli, namreč, da ta odlok g. ravnatelja mnogo bolj kroti razgrajanje nego vse postave in sedniki, ki navadno preveč z rokavicami prijemajo ponočne razgrajanje. — Naše društveno življenje se krepko razvija, posebno dobro prospeva novoustanovljena posojilnica, katere se ljudstvo vedno bolj oklepa, spoznavši nje blagodejno delovanje. Na prošnjo g. kape-lana Riharja, podarilo je vodstvo vevških papirnic za naš društveni dom lepo vsoto 1000 K (tisoč), kar je gotovo nekaj izrednega, ker je dar darovan popolnoma brez-pogojno. To naj bi bil migljaj onim našim mogočnejšem, ki so odrekli vsaki najmanjši dar za društveni dom in se v svoji nadu-tosti vedno in pri vsaki priliki obregnejo ob njega. Dne 12. t. m. je umrla po dolgi boleznii soproga našega gospoda nadučitelja Fr. Kavčiča. Naše iskreno sožalje.

— **Iz Breznice.** V nedeljo, dne 5. t. m. vršil se je tukaj v dvorani „stare šole“ ustanovni občni zbor novega katoliškega izobraževalnega društva. Pri tej priliki je g. dr. E. Lampe predaval jako zanimivo o glavnem sedanjem gibanju v evropskih dr-

žavah. Navzočih je bilo lepo število mož in mladeničev. V odbor so izvoljeni: Predsednik g. župnik Tomaž Potočnik, podpredsednik g. Fr. Papler, tajnik in knjižničar g. kaplan Matija Okorn, blagajnik gosp. Ivan Finžgar, odborniki so pa sledeči mladeniči: Čop Janez, Dolšan Franc, Pogačar Franc, Zupan Franc, Finžgar Franc.

Ljubljanske novice.

lj **Novo pokopališče.** Ker leži večina zemljišča tega pokopališča v katastralni občini Ježica, je morala tudi ta občina prositi za stavbno dovoljenje pri politični oblasti, katero se ji je že izdalo. Nadaljevanje stavb se bo pričelo v prihodnjih dneh. Sedaj je zgrajena hiša za cerkvenika in gospodarsko poslopje. Temelj za novo cerkev na novem pokopališču je v soboto popoldne blagoslovil čast. gospod kanonik Erker.

lj **Štrajk pekovskih pomočnikov.** Včeraj so pričeli stavkati pekovski pomočniki pri g. Pauru. Zahtevajo plačano hrano, nademestni pečitek in zboljšane plače.

lj **Deželna vinska klet.** Radi vinskega semnja v Krškem bo prihodnja javna vinska pokušnja mesto v sredo v četrtek, dne 23. t. meseca od 7. do 9. ure zvečer.

lj **Nesreča.** V Dalmatinovih ulicah štev. 1 je danes popoldne padel g. Janež, bivši uradnik v Globočnikovi tovarni preko nekega praga in se znatno poškodoval — Zlomil si je baje nego

lj **Umrli** je gospa Terezija Leskovec, soproga kazniškega nadzornika. — Na Poljanskem nasipu je umrla zasebnica Uršula Feldstein.

lj **Pomladanski izleti.** Včeraj je obiskalo Smarno goro, Sv. Ješta in Sv. Katarino blizu 60 turistov in prijateljev narave. Toplo vreme je izvabilo v zrak že hrošče in pri Crnučah sta Ivan Smon in Franc Čičman ubili 70 cm. dolgega gada. Čez sredo je imel 11 cm. Posrečilo se je dati ga v precep. Ko so ga dejali v steklenico, se je razvijal in časih potegnil z zobom ob steklo, da se je čulo, kako ima trd zob.

lj **Ošpice** so se prikazale med nekaterimi šolskimi otroci. Letile so se celo dveh priletnih oseb. Nezdavno ozračje in prehlajenje sta menda glavna prouzročitelja te bolezni.

lj **Tatvina pri Božjem grobu.** Včeraj popoldne je ukradel pri Božjem grobu neznan tat Mariji ŠkrjONUvi, kurjačevi ženi iz Šiške iz žepa denarnico, v kateri je imela okrog 5 K denarja.

lj **Posebni vlaki mimo Ljubljane.** Včeraj dopoldne se je peljalo mimo Ljubljane 200 pevcev dunajskega moškega pevskega društva, ki se na potu v Egipt. V Trstu so jih ondotni Nemci pozdravili. Danes zvečer bodo šli v Brindisi. — S Pragarskega je vozil na Jesenice posebni vlak 300 hrvaških delavcev.

lj **Goljufiv delavec.** Delavec Alojzij Rastohar pri vodnjakem mojstru Jakobu Janežu je prišel pred par dnevi k Jakobu Pezdirju, posestniku na Poljanski cesti štev. 76, kjer je Janež kopal vodnjak, in mu rekel, da ga je poslal Janež in da mu naj dá 10 kron za cement. Pezdir je delavcu verjel in mu denar tudi dal. Rastohar se je sedaj neznano kam odpeljal.

lj **Samoumor.** Predvčerajšnjim so našli v nekem gozdu pri Tomačevem na hrast obešenega 42letnega mizarja Josipa Zlobec-a iz Istre. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu. Vzrok samoumora ni znan.

lj **Ogenj na Golovcu.** Včeraj popoldne je nek 14letni deček zanetil ogenj v golovškem gozdu. Ogenj so pogasili še predne se je mogel razširiti. Škoda je majhna.

lj **Izgubljen denar.** Neki revni dijak izgubil je včeraj popoldne od sv. Petra ceste do Tivolija denarnico z vsebino okrog 8 kron. Pošten najditelj se uljudno prosi, naj to odda v upravnistvu našega lista.

Razne stvari.

Najnovejše.

Žrtev poklica. V Zadru si je pri izvrševanju svojega poklica usmiljenka Suterik zastrupila kri. Umrli je v strašnih mukah. — Angleška kraljica je došla v Lisabono. — Strašen umor in samoumor. V Hamburgu je privezal neki oče svojega sinčka s trdnimi vrvmi nase, nakar se je postavil ob breg vode. Ustrelil je sinčka in na to sebe. Oba sta mrtva padla v vodo. — Neva nemška agrarna stranka se je ustanovila ne Čerkem. Pristopilo ji je 12 poslancev. — Kuga v Indiji. Na 35.000 oseb je umrlo v Indiji na kugi, ki se vedno bolj razširja, tako da umrje na dan na njej približno 1000 oseb. — Predrubeznijo je zadavila otroka v Rixdenu pri Berlinu čevljarjeva žena Ana Jupke, nato

je pa sama sebe obesila. — **Dijakita-tovi.** V Ogrskem Brodu so aretirali tri realce radi tatvine. — **Raka zdravi,** kakor trdi neki londonski zdravniški list, neki zdravnik s pitjem vode, v kateri so zavrete vijolice. Bolnik pol vode izpije, pol jo pa porabi za obkladke. Uspehi so baje nepričakovani. Bomo videli, če bo res. — **Spomenik izumitelju žepne ure,** Petru Heinleinu, bodo postavili v Nürnbergu. Heinlein je bil Nürnbergu ključavničar ter je živel pred 400 leti. — **Princezinja Lujiza** baje ni duševno bolna, ampak popolnoma zdrava. Tako so izjavili pariški zdravniški izvedenci. — **Potres** so čutili 14. t. m. zjutraj v nekaterih italijanskih krajih. — **Umrli** je v Szathmaru na Ogrskem škof Julij Meszlenyi. — **Vojaškim penzionistom** starega stila se zviša pokojnina za 10, oziroma 12 odstotkov. Dotični, ki bodo zvišanja deležni, se morajo izkazati, da so res revni. — **Novi avstrijski poljski topovi** so sedaj prestati izkušnje. Pravijo, da so to najboljši topovi novega časa. V oddaljenosti dveh kilometrov prodre projektil 90 cm. debel zid in tudi za njim napravi še mnogo škode. Zaporedoma se oddali z enega topa 250 strellov, ne da bi topova konstrukcija kaj trpela.

„**Mesto žensk.**“ Edini kraj na svetu, kjer ženske več zaslužijo ko moški, je mesto Troy v državi Newyork, kakor zagotavlja neki ameriški list. Glavni opravke tu je izdelovanje ovratnikov, naprsnikov in pranje perila za pol države. V tovarnah in pralnicah je uslužbenih do 10.000 deklic, ki zaslužijo na teden po 60 do 100 K. V vodivnih službah zaslužijo na dan tudi po 20 K. Tudi možje delajo v obeh industrijah, a ker opravljajo le surova dela, pri strojih kot kurjači, snažilci itd., na teden ne zaslužijo več ko 40 do 45 kron. Ako se v Troyu poroči kaka deklica iz tovarne ali pralnice, napravijo velik spreved. Splošno pa ondotne Evine hčere niso take ko drugod ter ne hrepene po zakonskem jarmu; in sicer iz čisto praktičkih vzrokov. Odreči se namreč nočejo svoji višji plači v prilog moža. 100 družic pri svatbi ni nič nenavadnega v Troyu, 30 do 40 družic ima vsaka nevesta. Zenin družicam ničesar na daruje, pač pa prinese malo darilce vsako dekle, ki je povabljen. V podporo mladi dvojici začetkom gospodinjstva se pred poroko napravi „Kuhinjska družba“, h kateri mora priti vsak gost z darilom. Potem je veselje veliko, ko pride eden s kotlem, drugi z loncem, tretji s peharjem, četrti z rešetom itd. Tako dobi dvojica vse kuhinjsko orodje. Perice in tovarniške delavke v Troyu dobe na teden skupno do 800.000 K ali na leto 40.000.000 K in mnoge, ki so bolj varčne, so si po bankah in drugih denarnih zavodih prištele že lepe premoženje. Delodajalci skrbje za dobra stanovanja; deklice imajo svoje klube in družbe ter udobno in prijetno žive. Tako tovarniške delavke v Troyu brez dvoma najboljše plačane in najzadovoljnejše ženske na svetu.

Kaj se vse lahko pripeti profesorju. Na edinburškem vseučilišču je bil svoj čas po celem mestu zaradi svojih muh znan profesor Blackis. Mož je bil star, popolnoma obril in nosil je dolge lase. Nkega dne ga je vprašal neki mali snažilec črevljev, če si profesor pusti očistiti škornje. „Ne“, mu je odgovoril gospod profesor, „a dam ti sikopenco, če se umiješ.“ „Dobro“ je odgovoril deček in se lepo umil hitro povrnil na svoje mesto. Ko mu je profesor hotel dati obljubljeno malo vsoto, mu je pa dal mladič sledeči odgovor: „Ne maram Vašega denarja, ki ga obdržite sami zato, da Vam bo brivec pristregel Vaše lase!“ Ce je profesor ubogal, nam ne pripoveduje njegov živetopisec.

Novi izum Marconijev. Marconi je svoj aparat za brzovaj brez žice take spopolnil, da bo po njegovi izjavi možno v kratkem spojit Angleško z Ameriko ter vsemi kolonijami po tako nizki ceni, da se bodo teh naprav poslužili lahke vsi sloji.

Sleparska Chadwick. V New Yorku je milijonska sleparska Chadwick obsojena za vsako svojo sleparijo na dve leti ječe; skupaj bo sedela 14 let ter plačala 70.000 dolarjev denarne globe.

Darovi.

Za Družbo sv. Cirila in Metoda: Borovniški tamburaši na veselici 5. marca 1905 K 360.

Za Salezijanski zavod na Rakovniku: Neimenovan 5 K

Obsodba zaradi kartečnega strela na carjevo zimsko palačo.

Peterburg, 18. marca. Danes je proglašilo vojno sedišče obsodbo častnikom, ki so bili obtoženi zaradi znanega kartečnega strela na carjevo zimsko palačo povodom blagoslovljenja Neve. Iz službe so odpuščeni, ne da bi izgubili svojih saržstotnik Davidov, štabni stotnik Karčev in podčastnik Roda II. Obsojeni so: Davidov v 1 leto in pol, Karčev 1 leto 5 mesecev in

podčastnik Rod II. v štirimesečno ječo na trdnjavi. Poročnik Rod I. je obsojen v trimesečno ječo, vodnik Gondarev in topničar Apskov sta premeščena k bataljonu kazencev za dobo dveh let. Oproščena sta bila podpolkovnik Polovcev in vodnik Patrikejev.

General Dragomirov o položaju.

Peterburg, 17. marca. General Dragomirov je v vojnem svetu grajal one, ki so odpasali na bojišče rezerviste, namestu izurjenih čet. Predvsem mora na bojišče cela garda. Na vprašanje dvornega ministra, kdo bo potem ščitil Peterburg, je dejal Dragomirov, da gardi ni treba krotiti razbojnikov. Odpošlje naj se tudi težka konjenica, da bo za posadko po mestih. V vojsko mora garda, grenadirji, turkeštanski in kavkaški kor. Kazaki bodo skrbeli doma za mir z biči in puškami, ni treba topov za vstaje. Reorganizirati je treba generalni štab.

Telefonska in brzovajna poročila.

Budimpešta, 20. marca. Danes je bil Tisza pri cesarju v avdijenci, Popoldne sprejme cesar grofa Julija Andrassyja.

Dunaj, 20. marca. Kitajski poslanik je včeraj našemu cesarju izročil lastnoročno pismo kitajskega cesarja.

Jesenice, 20. marca. Zaklali so na Jesenicah Hrvata Iva Zupana.

Krško, 20. marca. Za pejutrišnji vinski semenj v Krškem je splošno zanimanje. Dospe prav veliko dolenjskih in spodnještajerskih vinskih producentov. Vinotržcem nudi se torej jako ugodna vinska kupčija.

Tokio, 20. marca. (Reuterjevo poročilo.) Del japonskih čet je zasledoval Ruse, do Kajuen a, katerega so Rusi zapustili. Predno so Rusi zapustili Kajuen so zažgali železniško postajo.

Varšava, 20. marca. Iz Varšave poroča „Nova Reforma“, da so včeraj proglasili v Moskvi in danes v Varšavi mobilizacijo. Ob enem so proglasili seznani črnovojnikov, ki bodo morali doma nastopiti vojaško službo, ko odrinejo vojaške čete na bojišče.

Peterburg, 20. marc. Sienkiewicz objavlja v „Rusu“ jako odločen članek proti porusovanju poljskih šol. Ze štirideset let se to dela, a edini uspeh je sovraštvo do Rusije.

Moskva, 20. marca. Mobilizacija tu ne smatrajo za resno.

Pariz, 20. marca. Listi poročajo, da so odposlanci ruske vlade odposlali s Francoskega 10 podmorskih čolnov.

London, 20. marca. Ojama je v torek s svirajočimi godbami na čelu prišel v Mukden. Japonske izgube pri operacijah za Mukden znašajo 52.000 mož, med njimi tisoč častnikov. Rusi se umikajo proti Harbinu. Za seboj razdirajo železniški tir, vsled česar se razna dobava Japoncem zapozni.

London, 20. marca. Japonski poslanik se je izjavil, da bo Mukden nova japonska operacijska baza. Vprašanje, če z operacijami proti Harbinu in Vladivostoku Japonci ne gredo predaleč je zanikal. — Harbin je le 500 angleških milj od Daljnega, Daljni od Mukdena 300 milj, iz Japonske do Daljnega je pa le 3 dni.

Rim, 20. marca. „Seccelo“ poziva, naj se nabere podpisi, s katerimi se naj naprosi laško vlado, naj posreduje med Japonci in Rusi.

Pariz, 20. marca. Resen boj se je unel blizu Tjelina. Govori se o velikih izgubah Kurokijevih.

Pariz, 20. marca. Ruskemu posojilu doma bodo nastale velike težkoče vsled slabega stanja trgovstva.

Berolin, 20. marca. „Novosti“ pišejo: Kmečki nemiri se raztezajo že v Sibirijo. Osemdeset odstotkov našega ljudstva nima več dovolj kruha. Bliža se nam strašen polom, ako se kmetom kmalu ne pomaga.

St. Jago de Cile, 20. marca. Tu se je podrl gledališče „Teatro Lirico“. Več oseb je mrtvih in ranjenih.

Kazan, 20. marca. Tu so aretirali nekega človeka pri katerem so našli za 200.000 rubljev vrednostnih papirjev, last pri nemirih ubitih oseb.

Draždane, 20. marca. Za grofico Montignozo je doslej nabranih 40.000 mark.

Idrjske novice.

i Ples v šoli. Iz Črne vrha nad Idrijo nam pišejo: Odkar je prišel v Črni vrh učitelj Silvester, zgodi se pri nas vedno kaj takega, kar drugod nikomur niti na misel ne pride. Pustni terek je bilo; a šola in šolski otroci vendar niso za pustne norčije. Silvester je pa drugih misli. Ukazal je učencem in učenkam vsakdanje šole, da morajo v šoli plesati. Otrokom se je ta ukaz zdel tako čuden, da so se nekateri naravnost uprli učitelju in niso hoteli plesati. Bili so torej otroci pametnejši, kakor učitelj. Drugi so seveda ubogali in plesali. Iz šole se slišijo večkrat pesmi, kakršne se slišijo po gostilnah in pri ponočnjakih. Ali je to za otroke. Starši pa zmagujejo z glavami ter se vprašujejo, kaj bo z otroci, ako se bodo še v šoli pohujševali. Za poučevanje veronauka ob nedeljah se ne smejo rabiti šolski prostori, zato je Silvester kar svojevoljno šolo zaklenil in z vode polival deklice, ki so hotele iti v šolo, za ples pa se smejo rabiti, in celo pri učencih vsakdanje šole. Ali je taka vzgoja versko-nravnost? Emancipirani smo tudi v Crnem vrhu. Učenke imajo prednost pri Silvestru. Najpreje gredo iz šole učenke, za njimi šele učenci. To je tembolj nespametno, ker v šoli sede pri vratih dečki in za njimi deklice, tako da se te iz šole grede rinejo mimo dečkov iz tesnih šolskih prostorov. Vprašali bi tudi, če je primerno razlagati učenkam, kako se po mestih „franje pudrajo“, in sicer zato, da fantje rajši za njimi gledajo. Črnovrški fantje pa vedo povedati, da Silvester celo za takimi prerad gleda, ki niso napudrane. Radi te lastnosti so ga že enkrat ponoči vzeli nekoliko v pretres. Učiteljski tovariši naj o priložnosti razložijo, katera stopnja nazornega poučevanja je to, če učitelj učencem v šoli zobe ruže. Pravijo, da jih je izdrl en dan petnajst. To je pa vendar hušji, kakor pri konjederu Mogoče je imel Silvester dober namen, a ljudje imajo o tem svoje misli pa pravijo, da učitelj ni prav pri pameti. Ali je treba blatiti v šoli Marijine družbe, češ, da se v njih goji samo hinavščina, namenoma iz podkopavati ugled duhovščini, češ, da pri blagoslovih ne mislijo na blagoslov, ampak le na dar, da so pravzaprav iste, kar berarči, ker hodijo od hiše do hiše po bero. Vse to je razlagal Silvester v šoli in še marsikaj drugega. Mora imeti pač slabo vest, ker se tako boji, da bi starši ne izvedeli, kaj se godi. Strogo prepoveduje otrokom, da doma ne smejo ničesar povedati in grozi s slabim redom, ki bi ga izdal. Pravi, da bo vzgojil same liberalce. To je torej pravi namen šole. Pred nekaj dnevi je umrl učenec I. razreda Ferdinand Rupnik iz Idrijskega loga. Deček je bil preje vedno zdrav in domači trdijo, da se je prehladil, ker je prišel vroč do šole, a je moral zunaj čakati, ker je bila zaprta. Kaj je vzrok njesmrti? Silvester je vpeljal za naše kraje nespametno red, da se šola odpre četrt ure pred začetkom pouka. To je za mesta in trge, ne pa za hribovske vasi. Otroci imajo v lepem vremenu nad eno uro daleč do šole v snegu pa še v poldrugi uri ne pridejo lahko. Pri dolgih slabih potih in pri različnosti ur je nemogoče, da bi otroci prišli ravno prav do šole. Med potjo se razgrejejo, pridejo do šole, a ne smejo notri. V slabi mokri obleki morajo stati na burji dežju in snegu in čakati, da se vrata odpro. Vsakemu, ki ima le nekoliko srca se morajo smiliti po nepotrebnem prezebojoči otroci, le Silvester nima toliko previdnosti in skrbi za zdravje otrok, da bi jih pustil v šolo. Ali so Črnovrški sezidali šolo samo za Silvestra, ali tudi za svoje otroke? Prva posledica tega nespametnega ravnanja je, prepozno dohajanje v šolo. To je umljivo. Da ne bi otroci zmrzovali pred šolo, pošljejo jih starši pozneje od doma, tako da zamude pogosto po pol celo po trideset ure. Kaznovati jih zaradi prepozne dohajanja, je vendar prestrogo, če je učitelj kriv, da zamujajo. Zdej si pa pomagaj. Ravno o pravem času do šole priti je nemogoče, če pride prežgodaj, mora stati na mrazu zunaj šole, če pride prepozno je kaznovan, če pa sploh ne pride, je pa kaznovan oče, posebno, če je klerikalno volil. Silvester kar naravnost pove, da bo pri šolskih zamudah vedno šel na roko tistim, ki so liberalno volili, klerikalcem pa, da bo vedno nasprotoval in nagajal. Tako se tudi godi. Marsikdo pravi: Vesel sem, da nimam otrok, ki bi morali hoditi v šolo, a če bi jih imel, takemu učitelju bi jih ne pošiljal. Starši se jeze nad ravnanjem učiteljevim, ter se vprašujejo, kam pridemo, če pojde tako dalje, kakšni bodo otroci, če se bodo že v šoli navajali na ples. To smo napisali, da poklicane oblasti izvedo o neznosnih razmerah, da izvedo kdo ponižuje vglad šoli in učitelstvu, da stvar preiščejo in store, kar jim velevala dolžnost.

Štajerske novice.

š Prof. Ferdo Majcen. Danes dopoldne smo dobili brzojavno poročilo, da je včeraj umrl v Gradcu profesor g. Ferdo Majcen. Pogreb bo v Mariboru v sredo ob 4. uri popoldne. Blag mu spomin!

š Umrl je v Studencih pri Mariboru č. g. Jak. Košar, umirovljeni župnik v Gorenji Poljskavi.

š Mariborski občinski svet je izrekel poslancu dr. Derschatti zahvalo za njegov predlog v državnem zboru. Tudi ptujski občinski svet in nekaj drugih nemških občinskih zastopov je isto storilo.

š Povodenj v Ljutomeru. Veliko škodo je napravila povodenj okoli Ljutomera vsled deževja od 2. do 5. t. m. Pot iz trga do koledvora je uničena. Trideset ur ni mogla nobena pošta in tudi noben vlak v Ljutomer. Potniki, ki so hoteli tja, so morali v Radgoni čakati. Zimska setev je uničena, travnike in vrtove je pokrilo visoko blato. Povodenj se je razprostirala 13 kilometrov na dolžino in 4 kilometre na širino.

š Iz kozjanskega okraja. Poročali ste pretečene dni, da se vsled zadnjih volitev v okrajni zastop Nemci jeze penijo. Kolikor nam je znano, peni se samo eden, bobnar Kragora, Gossethova oskrbnik, ki je zbobnal k volitvi za kogar je znal, da le količkaj nemško misli. V njegovem českem, sedaj nemškem želodcu, leži mu seveda najbolj načelnik g. Tomažič. Zatrjeval je po volitvi: „I ber ihm schon sagen“. Gospod Kragora, Vi imate marsikaj reči sami sebi, svoji hčeri Tiniki in še — graščinskim blapcem. Capito? Ali bi radi, da bolj jasno govorimo? Obžalujemo, da so Vam šli Podčetrtni, posebno g. Staroveski, na lince; vendar upamo, da se je to zadnjič zgodilo.

š Nemčurški „Kriegsrat“ na Dobrni. Na Dobrni pri Celju je bil v petek nemčurški „Kriegsrat“ v zadevi občinskih volitev. Po ljudskem mnenju je petek „nesrečen“ dan. Da se to uresniči, bomo poskrbeli dobrnski Slovenci. Pa naj že bo kakor hoče, dejstvo je, da se je sedanj „Armee-Kommandant“ vseh nemčurjev celjskega okraja doktor Jabornegg s primernim spremstvom osebno pripeljal na Dobrno. Da je to za Dobrno izredno velika čast, o tem so bili prepričani samo dobrnski nemčurji, kateri so svojega generalisima sprejeli z vratolomnimi komplimenti. Pa nesreče ni bilo nobene. No, nas navadnih ljudi ne prešinja o važnosti Jabornegg-ovega izleta na Dobrno niti najmanjše prepričanje, zato si tudi ne bomo belili glav o tem, kar so gospodje z zelenimi klobuki in kratkimi hlačami sklenili. Naj sklepajo, kar jim drago in ljubo, to nam ne krati sladkega spanja, h kateremu nam pripomaga zavest, da jih bomo Dovolili bi si pri tem samo to opombo: za nemčurško stvar na Dobrni se potegujejo tudi taki ljudje, ki so popolnoma odvisni od Slovencev. Tem bi pa nujno svetovali, naj svojo gorečnost hitro ohladijo, drugače bi znali kaj neprijetno čutiti kdaj nevoljo slovenskega ljudstva na Dobrni. Če bodo tudi „čutili“ kako neprijetno praznoto v svojih žepih, jim pozneje ne moremo pomagati. Zgledov imajo že precej, torej bi bilo le v njihovo korist, če se postavijo bolj na stran, ne pa v prve vrste, katere v boju popadajo prve. Upamo, da se razumemo!

š Zopet obsojeni nemčurški sleparji. Ponarejevalce volilnih listin v Mariboru, ki so bili pred okrožnim sodiščem v Mariboru oproščeni od obtožbe, je najvišji sodni dvor obsodil vsakega na osem dni zapora, in sicer: Feliksa Schmidla, tovarnarja jesiha in občinskega odbornika; Franca Opelka, trgovca, oba iz Maribora, in Jakoba Skaza, krojača v Slovenski Bistrici.

š Vlak je povozil pri Pragerskem 11. t. m. zvečer 45letnega kočarja Jakoba Drena. Ko je vinjen šel domov po železniški progi, mu je privozil tovorni vlak, ki se mu je Dren umaknil na levi tir. V istem trenutku pa je privozil za njim osebni vlak iz Pragerskega ter ga popolnoma zmečkal.

š Mrtvega je vozil. Dne 13. t. m. zvečer je vozil posestnik Kager iz Luč bolnega posestnika Gödelna v mariborsko bolnišnico. Ko zavije v Mariboru proti bolnišnici, se ozre na bolnega Gödelna in vidi, da je ta že mrtev. Ker mrtvega trupla v bolnišnici niso hoteli sprejeti, ga je moral še isti večer Hager peljati na mariborsko pokopališče.

š Vtrboveljskem premogovniku nameravajo razne delavnice prenarediti. Sedaj imajo že tudi električno centralo. Cementna tovarna bo popolnoma prenovljena. Dobila bo tudi novo ameriško peč. Vsled teh stroškov so se dividende znižale od 16 na 10 kron. Družba upa, da bo investicija pokazala svoj učinek v dveh letih.

š Nenadna smrt. Dne 6. t. m. je nenadoma umrl 35letni, že dalje časa bolehač bivi posestnik v Leskovcu, Stefan

Trobenar. Isti večer ga je šel kropit njegov 40 let stari svak Anton Pliberšek, posestnik v Klopah, v družbi svojega 13letnega sina. Med potjo mu je postalo slabo ter se je zgrudil. Drugi dan šele se ga našli ljudje na istem mestu, kjer ga je pustil njegov sin, ne da bi se bili domači brigali zanj. Nezvestnega so prenesli v bližnjo hišo, kjer je pa kmalu nato umrl. Tako sta sedaj oba nenadoma umrla svaka združena na pokopališču v Crešnjevcu.

Po svetu.

Svinje so ga raztrgale. Iz Krakovega pišejo: Pred nekaj dnevi je šla družina mesarja Nikolaja Konovalca iz Komarnova v bližnje mesto na semenj. Doma je ostal le 24letni sin Ivan, ki je bil pa božjasten. Ko je nesel svojam jesti, ga je napadla božjast ter se je nezavesten zgrudil na tla. Svinje so raztrgale nezavestnemu roke in obraz tako, da je revež eno uro pozneje umrl v groznih mukah.

Vrelo morje. Ladje, ki vozijo po južnem Ciklaskem morju, priplovejo včasih tudi mimo nekega mesta, ki se po pravici imenuje „Vulcanos“. Ondi je voda nenavadno zlato-rumene barve in zdi se, kakor bi se kuhala. Razne knjige priporočajo ladjam, naj vozijo ravno skozi ta del, ako so se ladje prijelj razni polžki in druge živali, ki so se držale ladje, odpadejo. Polžki se res skuhajo v tej vodi in potem odpadejo. To vrelo morje okrog „Vulcanosa“, ki ima v sebi mnogo železnih snovi, po pravici imenujejo varnostni ventil vulkanov. S tem mnenjem se popolnoma sklada dejstvo, da je tam okrog vedno čuti potresne sunke, kadar izgine v morju rumena pega.

Korist vaje v slučaju ognja v šolah. V ameriških šolah je že dlje časa vpeljano, da otroci na dano znamenje, takoj redno zapuste šolske sobe in šolsko poslopje sploh. To je prav praktična vaja, ki naj bi se tudi pri nas v večjih mestih, kjer so obsežna šolska poslopja, vpeljala, kajti to je sredstvo, s katerim se v resnih slučajih dajo nesreče z uspehom zabraniti. Kakor poročajo ameriški listi, nastal je v neki novojški šoli med časom pouka, ogenj. V vseh razredih je bilo nad 600 otrok, ki so v polnem redu zapustili šolsko poslopje, kar je trajalo le nekoliko minut. Na dano znamenje (dva udarca na zvon), so se po vseh razredih otroci, pod vodstvom svojih učitelj, uvrstili in odšli po raznih stopnicah na prosto, še preden je izbruhnil močan požar. Gasilci so prihiteli od vseh strani, bili so neovirani v svojem delovanju in pogasili so požar v teku ene ure. Kako so bili starši najprej prestrašeni, ko so izvedeli o požaru v šoli, a potem vzradoščeni, ko so se jim približali njih ljubljenski zdravi in nepoškodovani in so jih odvedli domov. Res prava sreča je, da so učiteljce uvedle tako vrlo disciplino med svoje učence. Te vaje so upeljane v vsaki šoli, in se vsako leto pridno in temeljito vežbajo, kako v najkrajšem času zapustiti šolo v slučaju, da preti resna nevarnost.

Rogaški „Styria-vrelec“

Zdravilna voda proti **Zdravniško**
oteklini v želodcu in **priporočena!**
krčem, Brighthovemu **priporočena!**
Izborni vnetju ledvic, katarom
zdravilni v grlu in krljlu, v želodcu
in črevih, diatezi, zaprtju,
učinki! 488b 1-1 boleznih na jetrih itd.

Mehanična delavnica

s popolno opravo 549 2-1
se takoj pod ugodnimi pogoji prodaja.
Več se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

Zahvala.

Povodom prebitke izgube našega iskreno ljubljene soproga oziroma očeta, starega očeta in strica, gospoda

Ivana Rebolj

sprevednika južne železnice v pokoju in hišnega posestnika
smo dobili od vseh strani toliko dokazov iskrenega sožalja, da se čutimo dolžne tem potom izreči vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tolažečo sočutje prisrčno zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. bogoslovcem, gospodu župniku za tolažilni obisk in vsem cenj. gg. pevcem za genljivo izbrano petje. Z vsem spoštovanjem izrekamo najlepšo zahvalo tudi gg. uradnikom juž. železnice, kakor tudi vsem ostalim uslužbencem. Dalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in končno vsem udeležnikom množtevilnega spreveda.

V Ljubljani, dne 20. marca 1905.

Zalujoče rodbine.

Rebolj, Sajovic in Juvanec.

Vabilo

k

občnemu zboru

„Prve kranjske mizararske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano“

kateri bo

dné 1. aprila 1905 točno ob 4. uri popoldne v pisarni lastnega poslopja.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

553 1-1

Načelstvo.

Naprodaj sta 2 stolpni uri

ena primerna za župno, druga pa za podružnično cerkev, pri

Matiji Lenardu,

izdelovalcu cerkvenih ur v Šmartnem pri Kranju, ki sprejema tudi vse v njegovo stroko spadajoča popravila.

551 1-1

Divji kostanji

visoki 3—4 m se dobé po nizki ceni v grajščini na lgu pod Ljubljano.

552 2-1

Janez Jama v Podgori št. 9, p. Št. Vid nad Ljubljano, prodaja na dražbi iz proste roke

524 1-1

hišo

hlev in nekaj vrta dné 23. marca t. l. ob 9. uri dopoldne.

Naprodaj je HOTEL

gospa Antonije Erhevnice v Ribnici, zraven železniške postaje z gospodarskim poslopjem, kegljiščem in z obširnimi vrtni, ki je celo primeren za staube.

Kdor hoče vse to kupiti, oglasi naj se v četrtek jutro 23. t. m. ob 10. uri v tem hotelu.

518 2-2

Prilporočamo
švicarska vezila
za telesno in posteljno perilo
ki glede trpežnosti ne zaostaja
za ročnim delom. Dobi se v
Ljubljani samo pri
Anton Šarču, specialna
trgovina za opreme nevest,
Sv. Petra cesta št. 8.

42 12-11

Leštilni odtiskalni papir,
odlikovan na svetovni razstavi v Čikogi. Preprosto
uporabljen za posnemanje poljubnega lesovja pripoo-
bištvu, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRATA**
EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 524 20 11-10

Stenografa
išče
odvetniška pisarna
dr. V. Schweitzerja
v Ljubljani.

Vstop takoj ali po dogovoru.
Plača po dogovoru.
Ponudbe pismeno. 541 2-2

Proti katarom
soplnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 12 II.
MATTON
GISSHÜBLER
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.
Ta milaraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro obnese.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.
Zaloga pri **Mihail Kastnerju** in **Peter Lassniku**
v Ljubljani. 32 52-10

NOVO! Špecialiteta! **NOVO!**
Grški pelinkovec
(Wermouth) 506 4-4
akcijske družbe „Achaja“ iz Pa-
trasa, dobiti je edino le v de-
likatesni trgovini ter vinarni
F. Kham
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po
gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr.,
slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji
jezik po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., a la krakovske,
fine po 1 gld., iz šunke zelo priljub-
ljene po gld. 1.20, a la ogrske, trde po gld. 1.50,
ogrske fine po gld. 1.80 kilo. — **Velike klobase**
ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen liter po gld.
1.20. — To priznano dobro blago
pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in
170 D (2) razpošiljalet živil 170 4-2

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Učenec
za pekovski obrt
528 4-2 se sprejme takoj.
Več pove upravništvo „Slovenca“.

Velika prodaja otročjih

oblek od navadne do najmodernejše fasone po najnižjih cenah.
Zadnje novosti berolinskih in pariških modelov, jopičev,
paletotov, kril in bluz.
Največja izbira oblek za gospode, dečke in otroke ter po-
vršnikov in športnih sukenj po zelo nizkih cenah.

529 3-2

O. Bernatovič, Ljubljana, Glavni trg 5.

Prevzete trgovine.

Udano podpisani naznanja, s tem uljudno slavnemu p. n. občinstvu,
da je kupil dobroznano

urarsko trgovino **Friderika Hofmanna**
na Dunajski cesti št. 12.

in prosi slavno p. n. občinstvo, naj nakloni v isti meri i nadalje kakor
mojemu predniku izkazano zaupanje. Podpisani se bo potrudil, pridobiti
si to zaupanje z edino dobrim blagom po najnižjih cenah.

Lastna delavnica za popraviljenje ur. Popravila se izvrše najhitreje,
dobro in po ceni. Velespoštovanjem 534 (2-2)

Fran Keber, urar, Dunajska cesta 12.

Popolna oprava

za špecerijsko ali manufakturno prodajalno v najboljšem stanju
502 3-3 je po ceni naprodaj pri

Adolfu Hauptmannu

trgovina z barvami, firneži, laki in čopiči
ob vogalu sv. Petra in Resljeve ceste in na Marijinem trgu.

Kat. bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Postne pesmi

za mešan zbor in orglje zložil **P. Hugolin Sattner** ord. ff. Min.
Cena: partitura po pošti K 1.60, partitura in glasovi po pošti K 3.20,
vsak posamezen glas 40 vin.

Častito predstojništvo frančiškanskega samostana je izročilo „Ka-
toliški Bukvarni“ tudi naslednje skladbe v prodajo in razpošiljanje:
Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Izveličarju za mešan zbor, de-
loma z orgljami. Izdal **P. Hugolin Sattner**. Partitura in 4
glasovi brez poštne K 3.—, posamezni glasovi po 25 vin., po
pošti 30 vinarjev več.

Slava Bogu. Cerkvene pesmi. Za mešan zbor izdala in založila **P.**
Angelik Hribar in **P. Hugolin Sattner**.

I. Zvezek: **Dvajset mašnih.** Cena partituri in glasovom s poštino
vred K 3.40.

II. zvezek: **23 Marijinih.** Cena partituri in glasovom s poštino vred
K 3.—.

Venček Mariji. Napevi za Marijino družbo. Zložil **P. Angelik**
Hribar, Drugi zvezek. Cena partituri s poštino vred K 1.25.
Vsak glas 35 vin.

Missa „in honorem s. Antonli Paduani“ ad IV. voces inaequales.
Auctore **P. Angelico Hribar**. O. M. Cena partituri in štirim
glasovom s poštino vred K 2.20.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Že skozi 19 let

boleham na želodec. Po
poskušnjah z različnimi
zdravili sem začel leta
1896. rabiti Vašo

tinkture
za želodec,

ki mi je vedno prav
dobro služila kot učin-
kujoče zdravilo, pa ne
le meni, ampak tudi
raznim boleham osebam, katerim sem jo po-
daril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur,
ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-45

Friderik Repolusk,
župnik v St. Vidu nad Valdekom, p. Masing,
16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri
mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini,
kakor pri drugih obično izobno obneslo. Prav
posebno je bil njega učinek očividni pri slabo-
krvnih, pri osebah oslabljenih prebavi in ne-
rednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato
morem Vaše res izobno železnato vino iz
lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih
slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,
župnik pri Belci cerkvi, p. St. Jernaj, Dolnjska
1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvr
je
odlikovani **lekar G. PICCOLI**, Ljubljana
lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njijove Svetosti papeža.

Velikozalogo absolutno zjamčenega pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof.
ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg.
župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45
in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron
postavljeno v Postojno ali Ajdovščino.
Izpod 56 litrov se ne oddaja; na de-
belo po dogovoru ceneje. Prevara iz-
ključena, ker je klet pod nadzorstvom
dekana vipavskega. 1731 23

V zalogi je tudi **tropsko**
žganje. Zadruga pri večjih naročilih
izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča:

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Slamniki in klobuki

se sprejmejo v snaženje in
moderniziranje.

Resljeva cesta 22, I. nadstropje.

493 7-3

C. Brilli.

Mladi gabri

za žive meje

ali pa za presajenje po gozdih od 1 do 5 m
višine so v večji množini na razpolago.

Več pove **Franc Hrastja na Bregu**
št. 14, pošta Kranj. 508 4-4

Leopold Tratnik

pasar v Ljubljani

priporoča prečastiti duhovščini
in cerkvenim predstojnikom, svojo
veliko zalogo **cerkvenih**
posod in orodja.

Slavnemu občinstvu pa elek-
trična **svetila** in druge ko-
vinske izdelke n. pr.: **križe**,
sv. razpela v raznih veli-
kostih, **podobe i. t. d.**

● Priporoča se za obila ●

naročila!

182 20-11

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri zrebanjih pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — **Promese** za vsako zrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finan-
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh **špekulacijskih**
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih**
glavnih. 18 150-31